

עתון התשובה
 אבעת-חיים
 ענת 19 מס 64/16

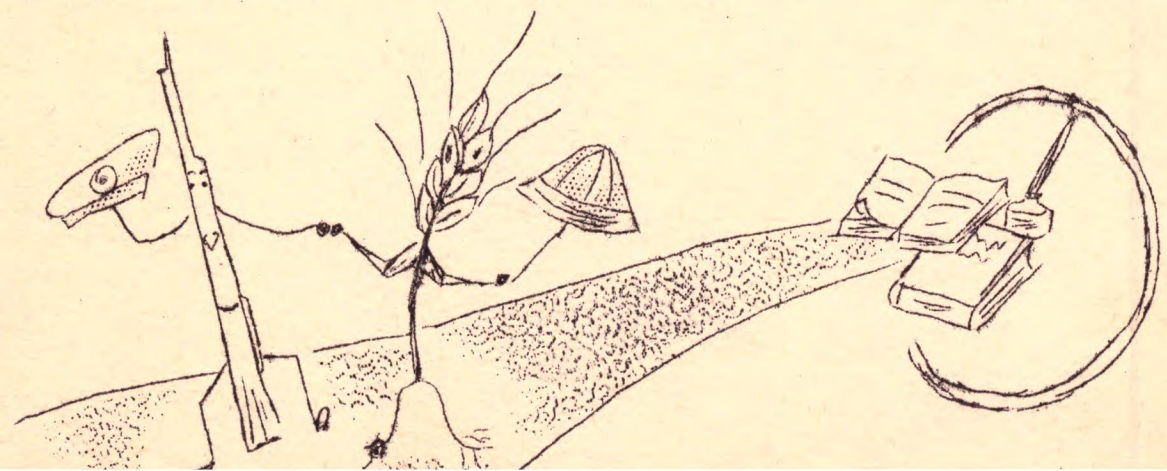
וג'ד 86 ח.ז.כ.ו

ל בוגרי התורה -

עם צאתכם אל

מרחבי - החיים,

שאו את ברכת התא.

בעבר

ערב הכניסה לחברות יש בנו בצותא ודלינו ממעין זכרונותינו.

מקומה הנוקד

אותה עברנו ככל הנוקוד מרוחקים קצת מהורינו ומטולטלים מחדר לחדר ומיד לחדר. חונכנו כמובן עוד לפני היות הגן המעורב ואותה קבוצת ילדים היינו יחדיו מגיל הפעוטות ועד עתה, כיון שהיינו קבוצה אחידה גיל לא הורגלנו לקליטה וכאשר הינו צריכים לקלוט ילדים למסגרת הגן הרי הצקנו להם עד מות וממש גרשנו אותם.

אבל השליטות המיושנות לא היו רק בנידון לכך אלא בכל השטחים. נזכור למשל איך השאירו לנו את צלחת הדיסה מבוקר עד ערב, או כיצד ישבנו בכיתה עם הידיים אחרי הכסאות והפח סגור ומותר לפתחו רק אחרי קבלת רשות של אחרי ההצבעה.

כבר מן הגן נכנסנו לדרך היסורים של חלופי מטפ-לוח ורק בבית הספר עבדו אצלנו כ-13 מטפלות. מכה ב' זוכרים אנו את החפוש הגדול, ראינו את הקרב בעגול ארלוזורוב, בפעם הראשונה ראינו אויבים ולמדנו לשנאם.

את שלוש שנות הלמודים הראשונות עברנו תחת יד אחת - יפה המורה. אך מבחינת חנאי החיים לא הכל היה שפיר בכיתה ב' עברנו לשטח בית הספר אחרי פרדס א' וכל יום היינו צריכים לסיל מספר פעמים מבית הילדים לחדר - האוכל לבית הספר ולחזרה והפצול היה גדול ביותר.

(כפי שאמרתי היינו שלש שנים תחת יד אחת) בכחות ד' - ה' עברנו לידי רחל ואחר בכחה ו' ליהודה ואז חל משבר אחרי 5 שנים וסנו אותנו ביד הזקה ניתן לנו כאן חפש גמור ואנחנו אמנם התפרקנו לחלוטין. פרצנו את כל הגדרות ומכחה שהיתה ידועה "לומדת היטב" נדרדרנו מטה מטה.

בכיתה ז' חל מפנה - עברנו לבית הספר החדש אך העיקר, נכנס אלינו קיל. איך ספק שגרת" לנו לא מעט צרות אבל הוא העלה אותנו בחזרה ל... מתקבלת על הדעת. בלמודים היתה קביעות אך לעומת זאת תקופה מסוימת היינו ללא מטפלת ואחר, נצלו אותנו לכמה בתיס בלי סדורים מינימליים.

אך הנחנו קבלנו זאת (את ההפקר) בשמחה. בכחה ז' נכנסנו לתנועה. היתה מסיבה יפה אך הכניסה לנוער העובד היתה נקט רשמי בלבד. נכנסנו לתנועה אך לא חשנו עצמינו כחלק ממנה כיון שהנוער העובד הוא מושג רחב מדי בשביל פעולות ממשיות, היה צורך במסגרת אחרת שתפעל לפי דרכי בני המש-קים ואמנם אחרי העצרת שהתקיימה באותה השנה קמה "החטיבה"

חטיבת בני הקבוץ המאוחד. היה זה מיד לאחר הפלוג. הבנים התבגרו במידה מסוימת. החלו חושבים על לקבוץ לא רק כעל בית טוב ונחמד אלא כעל בית שיש לשמרו ולפתחו. ולמעשה, רק אז נכנסנו כבנים לקבוץ המאוחד.

עד אז שמות כ"עין החורש" וכ"פר חגלה" היו קרובים יותר ללבנו מלמשל "גור" או "בית-השיטה". אבל בחברה לא היינו פעילים בגלל היותנו הצעירים ביותר, כחברה כתחית גם כן לא פעלנו רבות, פשוט כיון שלא היתה יד מדריכה ומכוונת. בכחה ח' מחוסר כוחות הוכנסנו להדרכה, התמסרנו והשתדלנו, אך הייודה לא נשאה פדות רבים מכמה סיבות: גילנו, חוסר תכנית, והדרכה מתאימה לנו. מפנה חל בכחה ט' עם עברנו לצריפים ושוב כלנו יחד, הקימו לנו מועדון והמוראל והפעילות עלו בקפיצה עם בוא קבוצת מהנות העולים. נכנסנו לשכבת נעורים בכחה י'. פעלנו בכחה עצמינו ככל שיכולנו. עם כניסת זכריה לארגון החברה הורגשה העוזרת והמכוונת. ובצאתו הרגשנו יותר ויותר בצורך הכונת החברה וכהוכחה הותכת הרי מצב החברה השנה.

בלמודים בכתות הגבוהות היו שנים של קשיים. הוחלפו מורים ואתם כמובן השיטות. המתח היה רפוי. פעמים רבות נכנסנו ללמודים. הומלטיקה רציניים ובעלי מתח גבוה ויש הרגשה שהספקנו. למודי הטבע עברו תוך התקדמות מתמדת ואם פה ושם היו חולשות, ההרגשה הכללית טובה. בריאליסטים היו לנו קשיים רבים אך לא כאן המקום לפרוט הדברים. בטכום, הלמודים עברו תוך עליות וידידות ומוזר להגיד שהרבה הפסדנו והרבה לא נצלנו כראוי.

מש קיפיים אנו עתה לאחור ורואים בלמודים בכתות הגבוהות היו שנים של קשיים. הוחלפו מורים ואתם כמובן השיטות. המתח היה רפוי. פעמים רבות נכנסנו ללמודים. הומלטיקה רציניים ובעלי מתח גבוה ויש הרגשה שהספקנו. למודי הטבע עברו תוך התקדמות מתמדת ואם פה ושם היו חולשות, ההרגשה הכללית טובה. בריאליסטים היו לנו קשיים רבים אך לא כאן המקום לפרוט הדברים. בטכום, הלמודים עברו תוך עליות וידידות ומוזר להגיד שהרבה הפסדנו והרבה לא נצלנו כראוי.

בסכום, פרטים רבים נשכחו ועוד ישכחו. אך יוצאים אנו עם אפשרות ללמוד עצמי והתקדמות איש, איש בשטח האהוב והנראה לו. ניתן לנו מטען ידיעות כלליות להשקפת עולם מתגבשת.

וסוף סוף זוהי בעצם המטרה!

חבריים חדשים

לכאורה, עוד 24 חברים חבריים לקבוץ, חברים שאינם שונים במאומה מחברים אחרים, אולם מאחוריהם י"ח שנים של "מועמדות" בקבוץ. שנים שהובילו לקראת הכניסה לחברות. המשק עוטה חג, כי אכן חג הוא למשק ולקבוץ כלו, שכן כל תנועה נבחנת בהמשכה, במידת כשרונה לקשור לדרכה, לערכיה ולמפעליה, את הבנים. העובדה שדור ילדי הקבוץ ממשיך דרכו, הינה סימן מעודד ומפתיע. אינך יכול בחג זה שלא להזכר ולהרהר בתקופה שחלפה, באירועים ומאורעות למיניהם, חוויות שונות, אשר משום נחרתו בזכרונו. שכן תקופה עשירה בחוויות רבות של ראשית העצמאות וחיי ילדות בכלל. עומדים אנו לפני צאתנו את הבית לתקופה ארוכה שבה יעמוד כל אחד מאתנו במבחן, אם הכן קיים הקשר לבית, לחברה לקבוץ המאוחד שלהם אנו מצרפים את כוחנו הצעיר ואם יעמוד לנו זה בכל אשר נפנה בצבא, כשליחי הקבוץ ובחיינו בעתיד.

היינו חברים בנוער העובד מאז כחה ז' אולם לפני הקמת החטיבה לא ידענו חיי תנועה ומעטות הפעולות שהמחישו השתייכות זו. משמעות עמוקה היתה להקמת החטיבה סמוך לפלוג, בו עזבונו בנים ונעקרו מביתם. אחרי שנוצרה ביננו לבין חברנו שהיו וגדלו אתנו, תהום עמוקה. הרבה ערך היה בשעה זו להקמת החטיבה שעזרה ללכוד שורותינו.

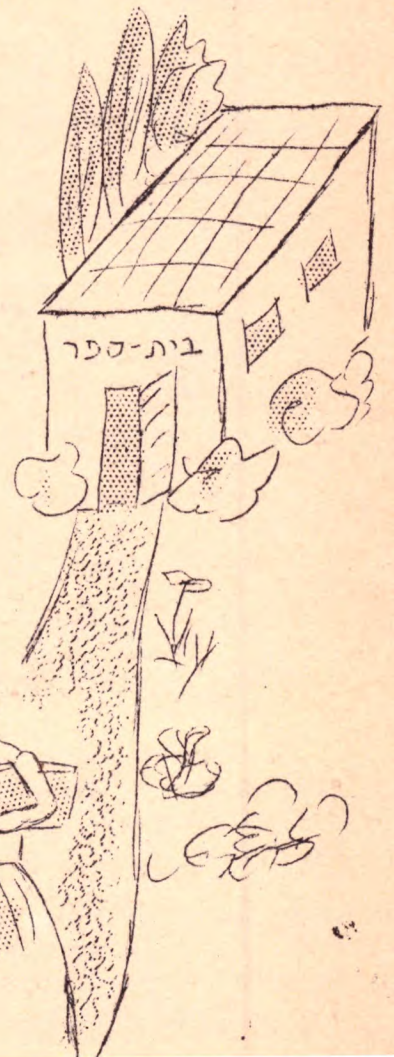
עומדים אנו בסיום בית הספר שצריך להקנות לנו רמה השכלתית גבוהה. אפשר לציין במשך 12 שנות הלמוד, תקופות של הזנחה בלמודים ולצידן כאלה, פוריות יותר. שנים שבהם עברנו מורים, מחנכים ומטפלות למיניהם, על שיטותיהם השונות. כל אחד ושיטתו.

המסקנה שהנך מגיע אליה בסיום למודים היא - שאין נגוד בין חברות הילדים ובית הספר. השלמות חושב אם תובטח אחדות ההנחה על ידי הצמדת בית הספר בפעולות חטיבת בני הקבוץ ובהשתתפותם הפעילה של המורים במספת זו.

רבים הם אלה שלא מבני המשק שעברו אתנו חלק משנותיהם בבית הספר. בחלקם כאלה, שעזבו ובחלקם שנשארו ויחד אתנו חוגגים הם היום את הכניסה לחברות - במשק ובקבוץ המאוחד. יש וקשיי הקליטה של החבר המצטרף הם שגרמו לעזיבתו ויש ואנו שלא הקדשנו תשומת לב מספקת לקליטתו וגרמנו במו ידנו לכשלונם.

בסיום נביע תודתנו לכל שלוונו ב-י"ח שנותינו על תקופותיה השונות ושבאו אתנו במגע. חזקה על כלנו שנודע להעריך את מאמצייהם של אלה שלא חסכו מזמנם ומרצם עבורנו.

אמיר קרן.

עבודתי בלול

בלול צריך שיהיה נקי, גופתי ולטקים שפכנו את הזבל. ולפוגיות איך להכנס, אל הלול של התרנגולות. נתתי מים באבוסים.

מה למדתי בחשמלאות. דב הסביר לי איך בודקים אם יש חשמל חלש או אם הזרם חזק, ואיך מעבירים חוט דרך קיר שלא ישוף.

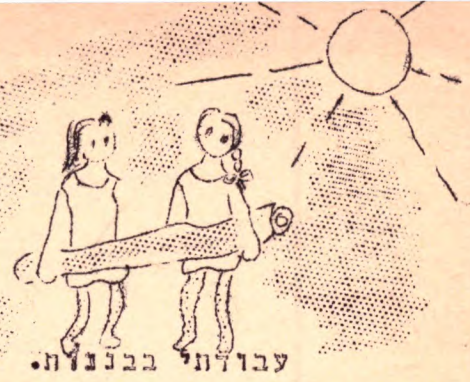
אבירם כתה ב'

עבודתי בסדנא

דפקתי עם פטיש על ראשי המסמרים. הקצתי במקצוע ולפני שבבים. חלצתי בצבה את המסמרים. נסדתי במשור את העץ. חתכתי במפצלת בעץ. קדחתי במקדח חור בעץ. עגלתי במשוף את העץ. לחצתי במלחץ את העץ.

חמר (ב').

עבודתי בבגנות.

הרגשתי את עצמי כמו פועלת. אני הרגשתי את עצמי טוב מאד. אני עבדתי עם גילה רביבה עליזה, רביבה ואני לקחנו אלונקה אחת. גילה ועליזה לקחו אלונקה וספנו ענפים. ובהפסקה שאלתי את ראובן כמה מורידים את הבגנות ואיך עושים זאת. אנחנו אספנו באלונקות את הענפים וזרקנו אותם לתעלה.

דרורה כתה ב'

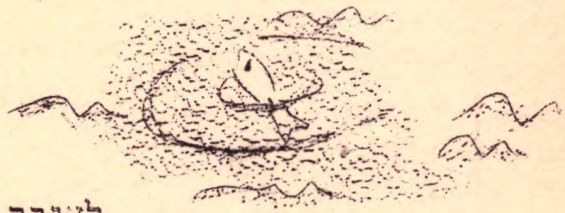

עבודתי במחסן הבגדים

אני נהניתי מעבודתי. אנחנו הוצאנו גומי מהתחתונים. ברדנו שמלות לחוד מכנסי חאקי לחוד, חולצות לבנות חולצות כחולות ומפות.

התזנו מים על החולצות הכחולות וחולצות הלבנות ומכנסי החאקי לנהיץ. והלכנו להוריד כביסה, ופתאום בא אמיר ואמר ש יפה אמרה שנבוא לכתה.

חמר (ב')

לאורך נחל אלכסנדר

אני התרשמתי מן הטיוול מאד, הוא מצא חן בעיני. כשהגענו לשפל של הנחל הלכנו לאורכו. ראינו בדרך דיגים דיגים דיגים. הנחל היה יפה מאד ושקט. נשבה רוח קרירה. ופעם היו המים בהירים, פעם כהים, פעם כחולים פעם ירוקים. ועל גדות הנחל גדלים עשבים מכל המינים: קטנים, גדולים או גבוהים או נמוכים וגם שיחים שונים. ובכך הלכנו כל הזמן לאורך הנחל היפה מאד.

גילה

בְּנֵי חוּנוֹת

ובכן, נתחיל מבית התנוקות, בגיל זה עדיין הזכרון אינו פעל ולכן עלינו להאמין להורים. הם מספרים שהתלככנו בזמן האוכל והרטבנו במיטות (קצת, להאמין). מחוסר מיטות ישנו גם שנים יחד, לכן היו ההורים מדי פעם מתבלבלים ומנשקים תנוקות אחרים.

את תקופת הגן כבר זוכרים לבד והקטעים המעניינים הם כמוהן - כיצד "שגענו" את המטפלות. תחילה ודאי תרצו לדעת מי היו המטפלות המסכנות שחונכו על ידינו ובכן קראו בסבלנות: רחל, שרה, פניה, לינה, סוניה; מרים, מדי, דבורה, עדי, דוריס, אדית, פאולי, סימה והאחרונה החביבה - רות. יתכן ששכחתי כמה ויתכן שהזכרתי לאחידות שיש להן בכלל חלק בחנוכתנו. כמו כן יש לציין שהיו לא מעט הפוגות של חוסר מטפלות.

ועתה לענין: פעם כשהפרענו כרגיל במנוחת הצהריים או אולי קצת יותר מהרגיל כיון שעבדה בהקמה אחת מ"הגרעין" והיא לא יודעת כיצד להשתלט עלינו, אבל אחרי מאמצים, מצאה כמה עונשים אורגינליים-מוצלחים. אותי ואת אביגדור למשל הכניסה לכיור לרחצת כלים (אלה היו חיים).

בימינו ההורים עוד פחדו לישון בלילה בבית הילדים ולכן היו גם הלילות מלאי פעילות. היינו סוגרים את כל הדלתות מפני השומרת ועושים חיים. בית השמוש היה מקום הכנוס בלילה אך כשרצו לחזור למיטות היו מתבלבלים קצת ובבקר נמצאו ילדים שהתחלפו במיטות או נשארו לישון שניים יחד. חלק טוענים שגם על הספסל בפרוודור היה די נוח לישון.

בלילה אחר, טוב החלטנו להשתעשע. חדר המשחקים היה צבוע בצבע טרי ולא הרשו לנו להכנס. אבל בלילה אנו עצמאיים, החלטנו, ונכנסנו. אך... נדבקנו ונצבענו. מרוב בהלה שברנו גם כמה כלים וצנצנות ובבקר... כעסנו על המטפלות.

היינו מתעללים גם אחד בשני. אותי למשל קברו באדמה אך לצערם קמתי לתחיה, (כנראה שקשה להפטר ממני). לשני ילדים חדשים שבאו, גן לא נתנו מנוח ובלילות היו הופכים את מיטותיהם ומכים אותם. שרים להם שירים מעליבים כגון: ק'חנצ'יק עם קואים, או ערבי זקן וכו'.

היו ילדים שבהם לא נגעו לרעה כי פחדו מההורים שלהם. אחד ההורים הגבוהים היה שם את "אויבני" בתו על הגג. (חשאלו את אבירם). גם לבני הנהגים היה איום נוח. וכן היו הורים שהרבו לצרוח ולהתחמם עלינו ואף להכותנו.

ביום חמישי היו רוב הילדים מרטיבים במיטות כי למחרת במילא זורקים מצעים. אלה שהתאפקו היו ישנים בלילה הבא בפיוז'מה עם פרחים או בכותונת (גם הבנים). בבית הספר התחילו חיים קשים (לעומת ההוה זה היה גן-עדן), למדנו משמעת וסדר-בשעור ישבנו זקופים עם הידיים אחרי המטענת של הכסא ואטור היה לזוז.

פעם גילתה המורה שמיום ליום נעלמים חוטי ריקמה, "הפושעים" היו נשגרים חמיד אחרונים בכתה ומשאירים הלון אחד פתוח. כאשר הגלה הדבר, נערך בירור, אך הם ענו בשלוח נפש: כשנהיה גדולים נקים חנות לחוטים ונרויח המון כסף. (פטנט טוב מה?). אבל את עיקר הסתיבות בצענו בעצי הפרי של כפר הגלה, היינו מתגנבים בחשאי וחוזרים עם בגדים מלאים. גם בבית הייתה משמעת חמורה. נאלצנו לישון עם הפנים לקיר. התוצאה - רבים קמו על צד שמאל וחלק נשארו כך עד היום. הכריחו אותנו לאכול הכל והאוכל נשאו מארוחה לארוחה. אבל לזה מצאנו שיטות שונות, למשל: היו ממלטים את הפה והולכים לבית השמוש או זורקים תחת השלחן או לכיסים או פשוט לצלחת של השכן, התוצאה - חלק רזים וחלק שמנים.

העונש ים בעד הפרת משמעת היו: מכות, חבטות וצביטות, סגירה במקלחת או בבית שמש, או בערב ללבוש בגדי עבודה.

...יותר שטויות לא עולות כעת בזכרוני (ואלה שכן, לא כאן המקום להעלותם). בקיצור נעזוב את העבר ונפנה אל העתיד.

בְּחֵתָה

שִׁיחַת סְכוּם בְּכַתָּה י"ב.

נחאספנו לטכם את למודינו, אחרי שתיקה ארוכה. כנראה עקב העייפות הרעיונית של החברה באה הפתיחה החזקה (אכילת הדברים הטובים) שסחפה אחריה את כלם לטף דבור.

כראשון פתח נמרוד וציין את ההשגים של השנה, את ההתקדמות בלמודים ואת הרמה הנשגת שהראתה הכתה השנה. הוא פנה אף לעתיד ואיחל לכולם הצלחה בחיים וסיים בהכרזה, כי הנהגות היא מטרת חייו.

גם רות המטפלת אמרה מספר מלים והכניסה אורה אמיתית. היא איחלה לנו הצלחה בצבא, קשר הדוק בין בני הכתה ובעתיד, הקמת חוג נוער - חוג רציני. **במסך** שרשרת הנאומים פתח בקול שקט וחודר אבירם שטח את הדגש בעיקר על הלמודים. לדעתו שגיאה גדולה היא שלא משתפים את חברי הכתה בהכנת חוכמית הלמודים, דבר זה פוגם ברמת הלמודים. "צריך להיות יותר תאום בין התלמידים והמורים.

בלי קולה של עליזה אין כמובן לתאר את השיחה, ואמנם לאחר שדולים רבים נאותה להגיד משהו, בקטר ללמודים פתחה "אין לי מה לומר כי הכל ידוע - אולם אני אגיד בשטח שקצת יפתיע אתכם והוא חינוך הנוער בקבוץ שבו אני מוצאת את עתיד. עד עכשיו נוכחנו לדעת שהקבוץ לא הצליח במשימת חינוך הנוער ולכן צריך לקחת את העניינים בידו רצינית ובעזרת החברה כולה להתקשר יותר אליהם".

דבריו של אמיר היו קצרים ועיקרם היה בין החברה והלמודים, יתר חשומת לב מצד המורים לפעולות החברה.

דוד בתור **מנ** שלא למד את כל שנותיו בבית ספר קבוצי, ניסה להשוות את חכמית הלמודים ושיטות הלמודים בין בית הספר הקבוצי לבין בית ספר עירוני, בעל מגמה מקצועית. כשדובר על שיטות למוד, על העבודה העצמית בייחוד בלמודי בהומניסטיקה נטתה כף המאזנים, לטובת בית הספר הקבוצי, ואלו כשניסה דוד להשוות את ההשגים בלמודי הוואליסטיקה למשל, היה הדבר הפוך. דוד הצביע בחיוב רב על חיי החברה והפעילות בה, הקיימת בקבוץ.

תמר בדבריה נגעה בבעית המתח. לדעתה - מתח הפעילות, אנו נמצאים הוא גבוה מדי, למודים, שעורים ופעילות חברתית הם דברים הדורשים תאום מלא.

נעמי הפנתה את מבטה לעתיד ואמרה "כל אחד מאתנו לפני שהוא חוזר למסך עליו לדעת מה רצונו ומה שאיפתו בעבודה ובחברה. תמר הוסיפה לדבריה וציינה שהיא שואפת להיות מורה כי תצא רק ברכה לבית ספר שלנו ולמסך שיכנסו חבר מורים צעיר להוראה והסיפה לקול **מכפייסאין** לראות בזאת שום כש לון ושום בושה.

דברו עוד חברים, נגעו בבעיות שונות וחשובות. אם שייכות לעבר ואת לעתיד והורגשה עירות רבה, את השיחה סיכם קיל.

הוא פתח ואמר: אני מופתע מהפסימיות הרבה השוררת בכתה ומהטענות הרבות בקטר לאי הספק בלמודים. חכמית הלמודים של הקבוץ עדיין לא גובשה לגמרי ויש עוד הרבה התלבטויות אך ישנה התפתחות משנה לשנה ואין מה להתאונן על בית-ספרנו, כן השתדלו חמיד לשחף את הכתה בכל הבעיות, לדעת, בית הספר נתן במידת יכולתו, אך הצרה הגדולה היא שאין מתח למודי בקרב בני הקבוץ וזה פוגע ברמת הלמודים". הוא קדם בברכה את רכוז הלמודים שהחלו עתה, והוסיף: "ישנם סכויים רבים כי כתה י"ב הבאה תלמד באופן מרוכז, כי זהו כנראה הפתרון למתח בלמודים כן הסכים צמנו קיל, כי חייבת להיות שותפות רבה יותר בין המורים והחטיבה. אך הסכום של הכתה הוא חיובי. הוא איחל לנו הצלחה והגשמת השליחות המוטלת עלינו כבני הקבוץ.

אנחנו עומדים על סף תקופה חדשה - חברות, במסק שאליו כווננו 18 שנות חנוכינו עד כה.

כדאי היה לסקור פעם את 12 שנות הלמוד על חסרונותיהם ויתרונותיהם כדי להגיע למכסימום ויעילות והכשרה לקראת החיים העתידיים.

כקו המאפיין את למודי כחתנו אני רואה חלופי מורים וחלופי שטות הוראה. מורה הנוהגת בנו כבחיללים, מורה המתיר חופש מוחלט וכך הלאה. ברור שמתוך כך צמח אופי מסוים לכתה, אופי עצמאי, מודני. חלופי המורים פגעו בכתה קשות ונצלנו את הדבר כראוי כדי לא ללמוד ולשבת על ספסל הלמודים לחינם. הגענו לכתה י"ב עם מספר פגמים רציניים והרציני שבהם הוא חוסר היכולת לעבודה עצמית מעמיקה ומנתחת בקרב רוב הכתה. רב שיטות הלמידה בכתה לא התבססו על עבודה עצמאית כי אם על הרצאות ושנון חומר מספריים. לכך היה קשה בכתה י"ב להכנס למתח ולשיטת הלמודים החדשה המבוססת בעיקרה על עבודה עצמית של התלמידים. טוב שהקבוץ הגיע לכך ש כיום הולכים לקראת קו אחד בלמידה בבתי הספר ועיקרה העבודה העצמית מכיון שההמסרה הטובה ביותר לחיים, היא היכולת לחשב באופן עצמאי בכל השטחים ולהתוכח בהם.

קשה להגיד כי נצלנו את המכסימום בי"ב השנים - הסיבה העיקרית חלופי המורים והשיטות וכתוצאה ממנה חוסר יציבות בכתה והתפורעות. על כל פנים התגלה הנוצח בכתה י"ב ונאחזנו בצורת הלמידה החדשה שממנה מפיקים את מכסימום האפשרי והיא העבודה העצמית. על כך לדעתי יש לעמוד על כך שקו הלמידה בבית הספר במשך השנה יהיה אחד, שיטת ההוראה אחת ועקב כך לא יורגש מילוף המורים בצורה פוגעת. כמין אני גם רואה את המקור לשנוי יחס התלמידים ללמידה על ידי עבודה עצמאית יוצרת מכיון שילד תמיד שמח ליצירתו יותר מאשר לדבר הנלמד על ידי שנון בעל פה והנשכח כעבור יומיים. מצד שני הגיע הזמן שהחטיבה בשתוף פעולה עם המורים יעוררו את בעית הלמוד והשיטות השונות בבית הספר ויהיו אחראיים במידה שווה ללמודים וזה יתבצע רק במידה והמחנכים יראו את חובתם בליווי כל שטחי הפעולה ובדחיפה תמידית כלפי החברה לברור ואחריות בעיות הלמידה.

החברה: בעית החברה עדינה יותר כי בה רב היוזמה בידי בני החברה ולא המורים. הנני לא רוצה לעסוק כאן בסכומים כללים של השנה מכיון שכולנו יודעים כי המצב עגום למדי. היסוד לחיי חברה תקינים הם היחסים והאחריות של המורים והחטיבה כאחד, נכון שלא פנינו השנה מספיק למורים ולא תמיד קבלנו את נכונותם - אך גם הנכונות התנגשה בחוסר הזמן והרובה פעמים בחוסר יכולת לעזור. לכך לדעתי על המחנך לדעת שתפקידו הוא גם עצוב חיי החברה של תלמידיו ולבון בעיותיהם. יש להוריד קצת מעומס המחנכים ולכוון את הזמן לשטח זה מכיון שבחיים הקבוציים היחסים החברתיים הם המעצבים את דמות הקבוץ. כלפי כתה י"ב היו השנה טענות ובמיוחד בסוף השנה. קצתן מוצדקות ורובן לא. כל שנה יתקבלו מאותה בעיה של למודים וחברה ובמיוחד בעית פעילותה של כתה י"ב. צריך פעם למצוא את שווי-המשקל בין שניהם מפני שאנחנו גורסים פעילות חיובית לכל הצדדים מבלי לותר על פעילות בחברה למען הלמודים מכיון שהקבוץ אינו יכול להרשות לבניו להיות חד-צדדיים בחייהם. אך בכל זאת יש לשאוף שכתה י"ב ינצלו את מכסימום הזמן הנותר ללמודים ועל כן הפעילות בחברה צריכה ליפול כל שנה על כתה י"ב בעיקר - הכיתה בעלת נסיון כבר של שנה ומסוגלת להחזיק את החברה עם פעילות מכוונת ומודרכת מצד בני י"ב שהם בדרך כלל בעלי נסיון. בסכום, חברה על בסיס יסודי יכולה להיות רק בשתוף פעולה עם המורים בכל השטחים, בהפעלת מכסימום חברים על ידי פעולות רבות (שחלקן הגדול בהדרכת המורים ומכוונות לכתות שלמות) ועומס החברה צריך ליפול על כיתה י"ב בעיקר כמרכזת החברה ומרכזת ועדותיה. אין אלה דברי התנצלות אלא פניה לכתה י"ב שיעמיסו על עצמם עול יתרו של החברה בכתה י"ב זהו תפקיד שכל כתה י"ב עושה - מכיון שבהגיעה לכתה י"ב יתקלו באותם הקשיים ובאותו הרצון מצידם להקדיש ללמודים זמן רב ככל הייתו. נסיתי כאן רק לסכם ולהעלות בקצרה מחשבות על החברה והלמודים ולאור השנים האחרונות בכונה טובה לשנוי המצב בעתיד.

מירה שרון

(הרהוריה לקראת הצטרפות בני כחה י"ב לחברות למסק)

עם כניסתכם כמחזור חדש לחברה הקבוצית מתבקש סכום שבני לוויה לו - שמחה מלווה בחידה כבטחון מהול בהטוסיים.

עצם העובדה של דור ההמשך - מסמות חדישה, רעננה ואיחנה נוטך האומץ והבטחון שאמנם נכון הוה הכוון שנחנו לכם בחנוכנו. עברו שנות למוד וחנוך - דרך לא קלה מליאה מכשולים וזעזועים בסדר יומכם הרגיל.

שנים עטרה שנות למוד. פרק זמן ארוך בחיי האדם ובפרט בחקופת גדול והתפתחות במעבר בין ילדות והתבגרות. ורבות התמורות שחלו לא רק אצל כל אחד מכם אלא על ידי גיבול והתקדמות לקראת עצמאות בחפיסה והבנה בלמודים. בעבודה ובחברה. אלא רבים וחשובים השנויים שהביא אתו פרק זמן זה בעולם, בארץ בקבוץ ובמסק שבו גדלתם, עוד גהיותכם קטנים עברה סערה בעולם והדיה חדרו גם לעולמכם הילדותי. לא פעם רחיתם בטה פנים מודאגות של הוריהם לטמע הידיעות על הכורת סקם על עמנו. והנה בהיותכם כבר גדולים נחבט רתם שהנכם בנייה למולדת חפסית שהשתחררה מסלטון זרים. ושוב מלחמת השחרור עם בסיס שאכן תפקידים רבים עומדים בפני בני המולדת הזאת. ותוך כדי כך גדלתם, קנייתם דעת וינקתם לתוככם את זו האהבה לארץ הזאת ולעם הזה שהנכם בניו ויחד אתכם גדל הקבוץ והתפתח ויחד עמכם התרחב המסק הזה וגבה כל עץ בו והשתרס כל שיח.

והנה עננה שהעליבה את סמכם במקום הזה - פלוג. נחרופף משחו - היתכן? במקום קרבת לגבות - פירוד לבבות? וידעתם ביחד עם הבנים המבוגרים מכם להתאושש מהר ולהתגבר והתעודדנו גם אנחנו אתכם. אכן תמורות רבות - אולם מגמתנו החינוכית משתנה ביסוד לצור התמורות שחלות. עלינו רק לבדוק מזמן לזמן את הכלים ולהתאימם לתפקידים. כאמור - בטחון במבחן דרכנו החינוכית אולם גם בהטוסיים - התצלחנו? הידענו לבחור את הכלים המתאימים?

והלב מלא שמחה - שמחת סיום של עבודת חנוך רבת שנים - כשבנים ובנות זקופי קומה עומדים על טף חיי שותפות ומזוג מאמץ של אבות ובנים למען המשך הדרך המשותפת וכאמור השמחה מלווה במקצת חרדה - התוכלו? התדעו תמיד לעמוד איתנים בסערת החיים? הידענו להדריכם לכך?

לוייתכם בדרך החינוכית זה שש שנים ותלוה נא אתכם גם תקותי - תקותנו כלנו - שאכן הצליחה הרווחנית תעמוד לכם בדרככם שעלולה להיות גם בת מכשולים - ותדעו לעמוד במבחן - מבחן דמותו של האדם הקבוצי.

י.ק.

הנה עברה שנה ואני עומדת להפוד מכתה י"ב. אני שולחת להם בזה מעל דפי "עלומים" את ברכותי ואחוליי, אני מצטערת שתקופת עבודתי בכחה הזאת היתה קצרה למדי והשנתיים האחרונות שחיינו ביחד מהווים רק סוף השרשרת הארוכה של מטפלות או אולי היו גם חוליות בלי מטפלת לגמרי, לכך אין אני יכולה להעלות זכרונות ילדות של החברה ואשאיר את זה להורים שבלי ספק יעלו אותם במטיבה, אבל גם התקופה האחרונה, בדרך בית הילדים, בית הספר מהוה תזונה חשובה והנני באה לסכם לעצמי כמה נקודות: בהצטרותי להטוות את המחזוריים הקודמים שהם גם הרצונות שטיילנו את חנוכם בבית עם המחזור הזה. קודם כל אני שואלת עצמי האם התקדמנו לגבי השנים הקודמות בתנאי החיים או שמא צעדנו אחורנית? אפשר לציין שהכיתה הזאת עברה פחות נדודים וגרה את שלושת השנים שהם במסגרת שכבת הנעורים במחנה הצריפים שלנו, שדרך אגב היה כדאי למצוא לו איזה סם. אני חושבת שהצריפים הפלה הפכו לבית אילו יכלו אותם הצריפים לדבר היו יכולים להעלות הרבה זכרונות, אבל הצריפים שותקים, לא יספרו לא וע ולא טוב. בכל זאת נדמה לי שצריפנו של אביגדור מתפאר מאד במרפסת שלו העטורה מטפס מטובל והחדר שליידו מתחבא קצת בבוסה, אני רוצה להרחיב את הדבור, אני רק מסכמת לעצמי, שתנאי הדירה שנחנו היו טובים ובנתונים האלה יכולנו לעשות הרבה.

חלה עוד התקדמות. העבירו את המועדון לשטח המגורים, אולי טכחתם כבר את המלחמה על העברת אותו הצריף והתקוות שתלו בו ונדמה לי גם כאן שלא מלאנו את הכלי הזה די תוכן. כמוכן את חוסר ההדרכה שהיה בטנה הזאת אפשר לציין כאחד אחורנית, אבל מדויף הוא לא הכל, חיי חברה תוססים ויחסים חברתיים צריכים להיות פרי מאמץ משותף. בשיחת הסכום שהיתה בכחה י"ב שמעתי מפי אחד הבנים מטפס חשוב

מאד - "יסודות שכבת הנעורים הם - עבודה, למודים, וחברה". אינני רוצה לחת
עדיפות לאחד משלושת היסודות האלה כמו שלמדנו לדעת שהעבודה, טגדליה בקבוץ לא
מספיקה להבנת הדרך הקבוצית, כך עצם החיים הפסיביים באכנת הנעורים עוד לא
מספיקים.

רציתי עוד לברך את כל היוצאים לצבא, ברגע שתעזבו את הבית הזה, תכינו מה
רב החיוב בחברה שלנו. וחרגישו מה רב הוא ערך הבית לגבי כל אדם הנמצא מחוצה לו.
בבית הזה יש בלי ספק מגרעות אבל בטוחני שחשיבות החיובי שבו, תעלה אם חרגישו את
זאת בכל לבכם, אז יהיה בכוחכם למשוך גם אחרים לדרך הזאת, אבל רק עתה הבטוח
בצדקה דרכו יכול לשכנע.

אני מסיימת בזה ומקווה שתקבלו את הרשימה הזו במקום הנאות במסיבת.

רות.

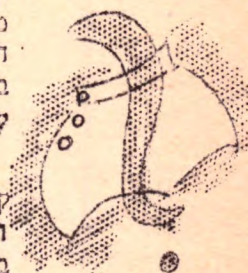
ה ר ג ש ת י ה ר א ש ו נ ה ב א ר ע ן !

לפני מספר שנים, מאד שאפתי לעלות. לצערי הייתי
עוד קטנה. חלמתי לגדול. סוף כל סוף עליתי ב-1955
עם עוד נערים אחרים. כאשר הגענו ללוד לא האמנתי
שזו ארץ-ישראל. בדמיוני תארתי משהו בדומה לזומבי
ובכלל-להודו עצמה. בזמבי היא עיר גדולה ויפה.
אבל התנועה והרעש גדולים בה מאד. בארץ כל כך שקט
ונעים. בזמן הנסיעה נראה הכל כשטיח ירוק ובסביבת
בזמבי בזמן הנסיעה רואים בתים ובתים בלי סוף.
ראיתי הבדל גדול גם בלבוש. בהודו לובשות הנשים רק
"סרי" ושמלות.

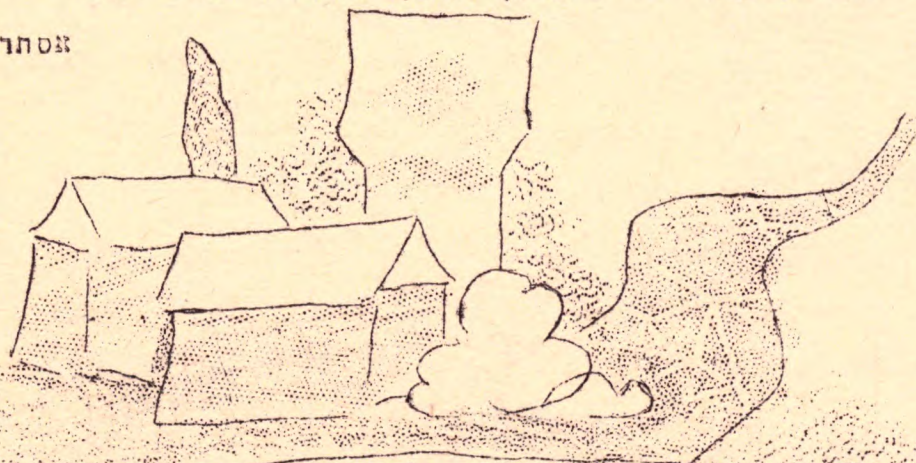

כאשר באנו לרמת-הדסה נתנו לכל הבנות ללבוש מכנסים
קצרים. השתוממנו, לא ידענו מה לעשות, השפה הייתה נעולה
לפנינו, לא הבנו אחת את השניה. רבים מאתנו ידעו
אנגלית. אולם המחשבה לא ידעה. זה לא היה לטובתנו.
הן הכרחו אותנו ללבוש. אז התחלנו לבכות. היו לנו
מדריכים שידעו אנגלית. אחד מהם בא והסביר שבארץ כל
הבנות הולכות במכנסים קצרים. ואמר - תראו שזה לא נורא
בסוף הלכנו אבל נורא התביישנו לעבור לפני בנים עם מכנסים
קצרים. ועתה אנחנו בקיץ תמיד הולכות רק במכנסים קצרים.

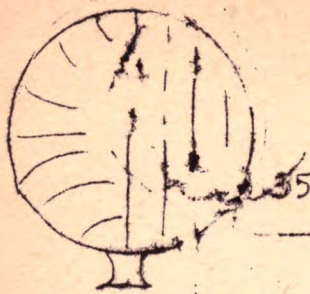

י היינו ברמת-הדסה כשבועיים. אחר כך חלקו את חגרי לטחי
קבוצות. חלק מאתנו עבר למוסד "שפיה" שליד זכרון-יעקב.
וחלק למוסד כפר-בתיא, ביניהם הייתי גם אני. לפני שנתיים
בחוסט הגדול אני וחברתי באנו לבקר בגבעת חיים.
התרשמתי מאד מחיי הקבוץ. מאז רציתי לעבור, אולם הדבר
לא היה כל כך פשוט. כי הייתי בעליה-הנוער. עלי לגלות
לכם את האמת. היה לי קשה מאד להתרגל לחברה חדשה ולחיות
בלי הורים ובלי אחים. במשך הזמן התרגלתי בכל זאת.

אסתר א.

על קרי אורך וזרח

המסע - מזרח אר - 4.11.55 - 5

הקיץ טרם נתן אותותיו, האביב טרם פג ואנו עלינו במטוס לדרך ארוכה בלתי מודעת ואופנת הפתעות הפתחה למסע היחה נפלאה. הגענו (מסלבות טכניות בלתי תלויות) לרומא ושהינו בה יומיים. במשך שעות ספורות חלו הספקנו לרבות ולבלוע ככל הצפער פארקים, פסלים, כנסיות את הקוליסיאום הענקי ליד שער טיטוס וגמור בקטומבות הלבירינטיות.

לאחר יומיים מלאי דושם המראנו למזרח. טסנו שעות רבות מל ים ויבשת מעל מדבר וארץ נושבת גמענו את כל המדבר הערבי עד הגיענו לאבאדן - עיר הנפט במפרץ הפרסי. במשך שעות החניה נשמנו את אדי הנפט המהוללים בחום מדברי היום. עוד טיסה קצרה והגענו לקואצ'י בירת פקיסטן שהיתה עוד לפני 15 שנה הודו, האנשים דומים להודים בכל תויהם. עוד חניה בכלכותה וסוף סוף הגענו לבירת בורמה היא - ראנגון.

בראנגון - מחוז הפאנו חיינו כ-4 חודשים. נחתנו בשעות הקטנות של הבקר, קרני אור ראשונות החלו בוקעות, ומין ארץ משונה נגלחה לעיננו, בצות מים רבות של ראשית המונס-ונים היו פרוסות על כל הסביבה עצים עבוטים מצידי הכביט ריח אדי מהנק אופף בכל.

נסענו במכונית על כביש משובש במשך 20 דקות עד לביתנו למשך תקופה זו. סביב הבית היו עצי מנגו, דשא גדול וגינת פרחים. השמים היו קודרים וסרבים צורחניים השמיכו קריאותיהם בלי הרף. היום הראשון עבר בסדורי הבית והסתגלות לסביבה. ראינו את האנשים השונים, הילידים הצבעוניים בגווני חום ושחור שונים, לבושם חצאית בידם מטריה ולרגליהם כפכפים. הרחוב צפוף ומלוכלך, אנשים מזדוים בדרכם מי למשרדו ומי למקום עבודתו.

בעיר חנויות ששגוניות רבות. תגרים ורוכלים על מדרכות מתחננים לכל עובר שיסור ויקנה ממרוכלתו. בניניה בעלי קומה אחת עד שלש הם הגובה המאפייך את העיר השטוחה השוכנת על מוצא נהר לים ההודי. נמל מאורך משני צדי הנהר מספק את מרבית הסחורות הנכנסות לבורמה. ברחוב הודים רבים בעלי מסחר וחנויות.

ה פ ג ו ד ה - כמה פגודות ענקיות נמצאות בעיר והגדולה ביניהן כיפת ענק מזהבת מזדקרת מעל עגול ענק של בטון, סביב הכפה המרכזית נמצאים מאות מבנים קטנים יותר ובהם פסלי בודהא במצבים שונים - מי בשכיבה ומי בישיבה. אלפי מאמינים באים מדי יום ומתפללים תוך כדי כריעת ברכיים לנוכח דמותו של בודהא. זהב רב מושקע במבני הבודהיזם. בורמה הינה ארץ מרכזית הבודהיסטית ישנה בה אוניברסיטה דתית מרכזית שאלפי תלמידים מכל העולם הבודהיסטי באים ללמוד בה.

בטיולים אחדים בתוך הארץ נתן לעמוד על טיב וסוגי החקלאות. במבט כללי כבר מזדהה הרמה החקלאית כירודה מאד ופרימיטיבית. הגדול העיקרי הינו האורז ובעיקר מגודל בצזור המסטהים ושפכי הנהרות הזורמים מצפון לדרום. העבוד עדיין בשוריים ובמחריטת עץ. בצזורים הררים מגדלים ירקות וקצת פרות בכמות אפסית ביותר. תה וקפה זכותנה גם הם גדול לא מבוטל ומתפתח. נסענו בנוף הרים פראים נהדר, בג'ונגל סבוך שאלפי חיים שורצים וטורפים בו, ועופות צבעוניות מקסימות מעופפות וצורחות. ראינו שבטים פראיים שונים מנהרים מנגינות ותרבויות שונות ומשונות. בין היתר ראינו גם מאורת עשוק אפיום. ריח עדין ומשכו עמד בחללו של הטולס החש החשוך והנשיים אחדים היו שקועים בעישון המכלה הזה. פילים גדולים עבדו בסחיבת בולי עץ החיק הידוע בטיבו וחריזקו. הבולים יורדים עם הנהר עד למנסרות. כל עצי היק שייכים לממשלה. מטעל גומי הנמצאים בדרום בורמה אינם מנוצלים דיים מכיון שאין מי שינצלם.

כפרים רבים מזוים בכל מקום, בנויים במבוק ועלי סוף. הכפר מלוכלך, עגלות עומדות ליד כל ביקתה וביקתה. אומניות יד שונות בעץ ובמבוק ממלאות את זמנם של הנשים והגברים. בכל מקום שבאנו נפגשנו כתרבות ומנהגים שונים. בעיר הבירה נמצאים כל המוסדות המרכזיים הממשלתיים משם נשלחות ההוראות לכל

(המשך)

מבורמה נטענו אסתר ונחמי לבנקוק, הונג-קונג ויפן. בבנקוק שהינו יומיים. מיד נדדקר ההבדל הרב בכל, בסגנון בניה בנקיון העיר העומדים על רמה גבוהה יותר.

אנשים יפים יותר בחיצונותם ואדיבים יותר. המראה בנוף אינו שונה בהרבה: ש דות אורז עצים טרופיים רבים ובמבוק, הפגודה הבנקוקית הסיימית שונה במקצת מזו הבורמזית ודמות בודהא שונה (הגיונית יותר);

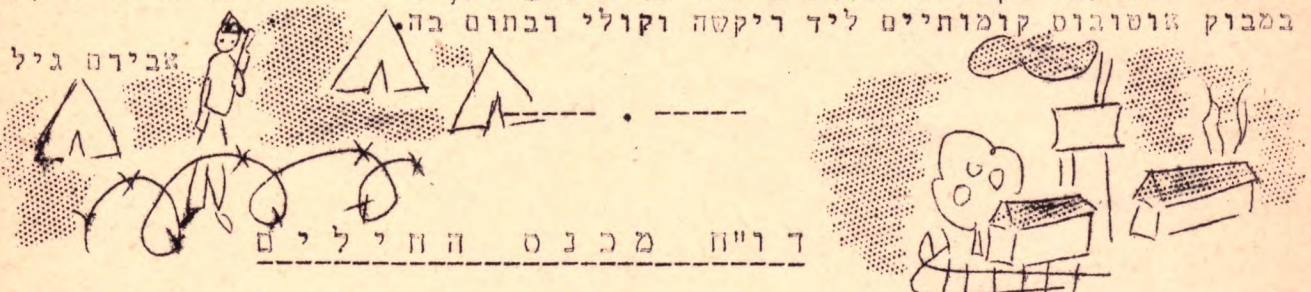
ביאפן היינו כ-11 יום שכולם מלאים וגדושים בנסיעות וטיולים במקורים ובחירות. הארץ הררית במרכז ובעלת חופים צרים. כל חלק קטן מנוצל לחקלאות או יער. ערים תעשייתיות רבות, מטפקות את התצרוכת היפאנית. הערים יפות בהרבה מערי בורמה ותחת יותר. הנוף נהדר, הכל ירוק, הרים, אגמים ושיג. התלבושת המסורתית הולכת ונעלמת הקימונו נדחה על ידי הלבוש המודרני של החליפה.

בקרנו במוזיאון של המזרח הרחוק ובו ראינו דברים נהדרים החל מלבושים עתיקים וגמור בצורות ואמנות חדישים. הכל במיזוג וטוב טעם יפאני ידוע. הלכנו לטעום אוכל יפאני טפוזי, ראינו הצגה יפנית מסורתית עם כל הגינונים וכך בכל מכל.

עוד שלשה ימים בלינו בהונג קונג. עיר זו שוכנת על חופה הדרום מזרחי של היבשת הסינית, עיר תחת שלטון בריטי, צבא ובסיסים בריטיים רבים נמצאים בה, בהונג קונג נמצאים סינים לבנים בערך 2½ מליון במספר. זו עיר בין-לאומית, תיירים רבים באים לנפוש בה ולעשות עסקים, זהו צינור היציאה והכניסה לטיין העממית.

הנוף נפלא רק ירוק בכל מקום, החוף מפורץ ואיים קטנים עוטרים אותו. האנשים (הסינים) חזותם נאה, לבושם האופיני צר והדוק על הגוף. טיילנו וראינו ככל האפשר לא השמטנו שום הזדמנות לראות ולשמוע וכך נגמר טיול פלאים זה שמעולם עוד לא העזתי להעלות במחשבתי כי יתכן דבר כזה לבן הקבוץ.

בסיום כלילי ראינו, שמענו ובלענו דברים אגדתיים בכל מקום שרק ניתן החל מרומא ההדורה ועד לטוקיו היפאנית מליאת ההפחעות. תרבות מודרנית מול פרימיטיביות - ביות משועת. חקלאות מודרנית מול פרימיטיביות, וילות גדולות כנגד ביקתות במבוק אוטובוס קומותיים ליד ריקשה וקולי רבותם בה.

ב.6.18 נערך במסך כנס בהסתתפות החיילים וכתה י"ב - כחיילים בעתיד הקרוב הכנס הוקדש לבעיות החייל(ת) במסגרת צבאית, כלומר בעיות הפרט ובעיות החיילים בכלל.

על הכנס היה לתת מושג כללי - מה זה צה"ל, לכתה העומדת להצטרף לסדרותיו אך למעשה בוררו בו בעיות החיילים. הועלתה בעיית הכסף, כידוע בצבא הכסף מחולק לפי דרגות, וכבני קבוץ טואפים אנו לשויון גם בשטח זה ותהה אשר אשר תהה דרגת הבנים. לאחר דיון הוחלט להסוות את המשכורת בין החיילים עד 14-15 ל"י ובכך יהיה על המסך לעזור.

בעיה שניה היתה בעיית החבילות. בקשר לכך נשמעה טענה שהחבילות מהמסך הן בדרך כלל חבילות גדולות לתקופה ארוכה, תוכן החבילה מחיבש ואיש לא נהנה ממנה במלואה. הוחלט לפנות בבקשה למסך שישלח חבילות קטנות ומגוונות ולעיתים תכופות יותר במידה האפשרית ועוד שהחבילה תגיע לבסיס החייל מה שיגרום ליתר שמחה והנאה. כגון נתקלים בבעיה נוספת, והיא שליחת חבילות כיוזמה פרטית ללא קשר עם הועדה, דבר שמפריע לפעולת הועדה וגורם לאי שויון בין הבנים, לכך פנו בבקשה להורים להפסיק את משלוח החבילות הפרטי.

דובר גם על דואר ועתונים שלא מגיעים לבסיסים. בעניין זה הבטיח איתן מועדת הבטחון להסדיר את זאת ונקוה שהדבר יסודר.

אם נבוא לסכם את הכנס נראה שבעיות החיילים באמת בוררו ולובנו אך השאלה היא האם זו מטרת כנס חיילים בהכנת כתה י"ב להליכה לצבא?

בעבודת

עבודה, זברה ולמודים הם שלמות אחת. אלה הם חיינו. אנסה לגעת בכל חלק ולבחון את הבעיות במידת האפשר, ולאור העבר להשקיף על העתיד.

בעבודה - המגמה להגיע להכרת המשק החקלאי (אין זה שולל את הצורך בבעלי-מקצוע) אבל הכרת המשק החקלאי לא מזוית אחת, לא מענף בודד אלא קודם כל להגיע להבנת ולראית המשק המעורב בשלמותו, דבר כזה אפשר לבצע באופן מעשי רק במסגרת משק ב"ס אשר דרכו יתודעו בני הכתות הבינוניות אל המשק החקלאי. כמוכן בעבודה בלבד לא תכונה להכרה שלמה של המשק, ויש ללמוד בכחה אחת, לאחד, את כל הענפים והסטחים. למוד שכזה מסור שיהיה רק תאורתי, יבצעו הילדים נסיונות ה כל הכחה ביחד או תדוש עבודה מכל ילד לפי יכולתו. בזאת הגענו לתפקיד השני המוטל עליו מבית הספר (נוסף על ראית המשק המעורב בשלמותו) הוא ישמש שדה נסיונות לתלמידים עד כאן התפקידים החנוכיים כביכול אך מבה"ס יכול לעלות למדרגת גורם ראשוני בכלכלת המשק. על ידי פתוחו והגדלתו הוא יכול להיות למשק-בית, המספק צרכי הקבוץ בירקות, ביצים וכו', והענפים במשק הגדול ישווקו תוצרתם לשוק, הם נגיע למשק כזה יהיה לכך ערך חנוכי ראשוני; הילדים בעצמם יהיו אחראים למבה"ס (כמוכן בהדרכה מתאימה ורכוז בידי חבר בוגר או נערים משכבת-הנעורים) יראו שעבודתם דבר חשוב ביותר לקבוץ כלו, בסחונת בעצמם אחריותם בעבודה והספוק יעלו מאד. כיצד לבצע זאת באופן מעשי שהרי לא נכניס את כל התות מ-ד' - ט' בבית אחת לעבודה במשק בית הספר לא נעשה זאת פשוט מכיון שלא תהיה מספיק עבודה לכלה. ובכן כיצד? הכתות האלה תהיינה מחולקות לפלוגות עבודה אחדות, אבל הפלוגות לא תהיינה תחידות גיל, אל שתי כתות יצטרפו לפלוגה. בכל פלוגה תהיה פלוגה נמוכה לצידה של כתה גדולה ממנה בשנים מספר. פלוגה כזאת תוכל לבצע את כל העבודות במשק. בזאת זמן העבוד פלוגה שניה בשטח חצר בה"ס. ואלו הפלוגה השלישית תעבוד בעבודות עונתיות הנוצרות שבמשק. כל פלוגה כזאת תעבוד שנה בשטח אחת, ובחור תעבוד למיטתה. ואז ילמדו הילדים את השטח בו עבדו לא קטע מצומצם של שלשה חדשים, אלא את כל המעגל. באופן ממשי זה יהיה כך: במשק בית-ספר יעברו הילדים מעגל גדולים שלם, ידעו מה הם מעגלי הצליחה של גדולים שונים. אם יהיה דיו במשק הם יכירוהו לכל עונותיו, וכך יבי המטעים שבמשק ושאר השטחים שהוא יקיף.

בתצר בה"ס: יכירו הילדים את פרטי הנוי לעונותיהם השונות. ילמדו את עונות האמיחה והעמידה או השלכת של עצים ושיחים למיניהם.

והעבודות העונתיות: תהיה התודעות אל המשק הגדול לעונותיו השונות. אפשר להוסיף עוד דבר: אם נקח בהשבון 6 כתות ד' - ט' בעבודה בפלוגות ו-3 פלוגות. הרי שכל כתה תחזור פעמים לאותו שטח עבודה, פעם כקבוצה הצעירה המודרכת והלומדת ופעם ככתה הבוגרת היוצעת את העומד לפניה ומסוגלת לאחריות, הן מבחינת ידיעות והן מבחינת גיל. וגם בכך חיוב.

בזה גמרתי עם עבודת הצעירים. בגיל שכבת נעורים יצאו הבנים והבנות למשק הגדול - לענפין השונים. אבל כעת הם יצאו מצוידים בידיעות ואחריות בעבודה, בראית המשק בשלמותו, וידיעה אם מעטה ואם רבה יותר, של הענף הקרום ללבם. בשלב הזה צריכה להתחיל לפעול הועדה לבחירת מקצועות, אשר התחקתה כבר קודם אחרי כל ילד וילד, הועדה צריכה לעזור לילדים ולכוונם, אבל בשום פנים לא לזרזם שלא תשמע הנימה אשר נשמעה כבר פה של דחיקת הקץ. ילד בן 16-15 צריך כבר לדעת את שהוא רוצה מהחיים, ואם לא כך ערכו מועט יותר. מותר לנער להתבלט, לנסות בענף אחד ובשני ובאחר. שנת כתה י' תהיה מוקדש בכלל מלהתחילה לנסיונות עבודה בענף-ים השונים וכך גם הלאה, בלי התחביות, עד שימצא הנער את מקומו.

על נקודה אחת הליתי רוצה עוד לעמוד: כאשר חוזרים הבנים והבנות מהצבא, הם ימסרו ראשית לא לסדרן העבודה אלא לוועדה לבחירת מקצועות והיא שתהיה הסמכות העליונה (אלו תופעל כמוכן לא בגיגוד לצרכי המשק). חושבת אני לספור ולגלתי אפשרי לכפות על בן או בת, מקצוע בנגוד לכל נטיותיהם. דוקא מסגרת קבוצתית יכולה לחייב את חבריה צריכה להיות בבחירות בנקודה הזאת, ק כיון שהקבוץ מושחת אחר הכל על הרצון החופשי, על העבודה מתוך רצון ואהבה ואל לנו לכפות.

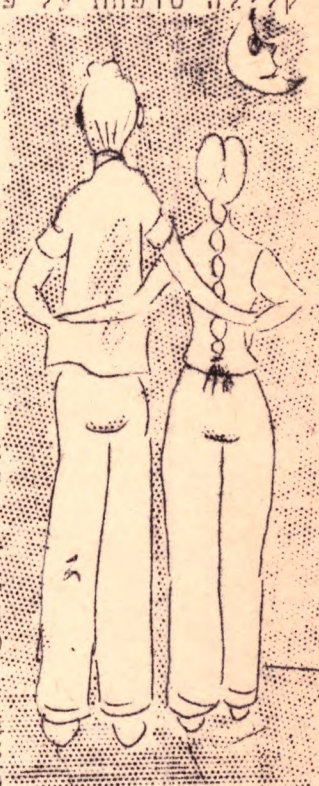
ואם חושבים שבמציאות ראונות הבנים והבנות נוגדים את צרכי המשק, הרי אין זה מחייב המציאות. אם למשל בנות רבות הולכות לשדותיהם, הרי אשמה וצנינית בכך נ

"רודי! הפסק כבר לבלוע את העתון, זה שעה שלמה שכלך שקוע בעולם אחר הכל מבחוץ כבר החס יך אולי חניע קצת את רגליך ונלך לחפשו" פנתה אלי (בסילון דבור מטובל בכעס), אחתי הנחמדה שרק'ה.

התמונתתי ובפיהוק רחב, כאילו זה עתה קמתי מתרדמה ממושכת, התרדתי בבט החזק שלקאת החזר, ובנימה שקטה שאלתי: "נחמודת! מה כונתיך, האם לסדרן העבודה או שמא הלילה לסודר ללא! הפסק זאת! המשיכה, מטפיק כבר! רק העתון הוא בן לוייתך כל היום ולילך אינך דואג כלל ו... שרלה' לה, הפסקתיה, למה זה תרימי את קולך? איני רגיל לזאת, האם אינך בקו הבריאות, או שמא מן הסתם עצבנות קלה היא...? - נימה שקטה זו כנראה עשתה במהירות את שלה כאשר חיוך כובט נפרט על פניה ועיניה הביעו חוס רכות חרישית, בהתקרבה ובהתייבשה לידי התנצלה לפני והסבירה לי כי הטעה ממוחזרת ויש להסכיב כבר את דני המסתובב זה לעות בחוץ והוא עלול למלות בערב. סגרידי זה.

...הלי אומר ודברים נעלנו מאחורינו את דלת חדרינו ושלובי זרוע כשרוח קלילה טופחת על פנינו והאוויר לח ומרענן, מטיב רוחינו הדחוסה (עקב המזנק לפני רגעים מספר), פסענו קלילות לעבר מרכז המטחקים של ה"עירה" עוד לא הספקנו אפילו לטמוע בבירור, את צעקות הילדים והנה רץ לקראתנו כולו קורן ואומר עליצות ובקפצו על גבי החל לספר לנו את קורותיו כך מבלי שהרגיש אפילו בהתקרבונו לבית הילדים.

- נו, דני! הגיעה הטעה - פתחה שרקה בהחליקה על שערוחיו החומות ובהפסיקה את התרגשותו - "הגיעה שעת החלומות", הכנס לכמלוהכך לנו הפתעה נעימה כמו טעטית לאבא שלטום, ואם תהיה ילך טוב, אבא יספר לך את ספוריו היפים". "נו, דני! הו! כבר כל הילדים במיטות ואפילו הדודה המטפלת כבר באה להגיד "לילה טוב" על אף חוסר רצונו קפץ הוא מעלי ומיד נעלם בין סבך החדרים של הבנין הענק.

אני ושרק'ה, יצאנו לשוח מעט בגן שמסביב וחרט שקענו לתוך אחד הספסלים המהודרים, ובהרכינה את ראשה על ברכי, שחתי לה: - "שרלה' מדוע זה פניך קודרים ועצובים היום כל כך, איפה עליצותיך ולאן נעלם זיו פניך, למה..."

- רודי! הפסק להתל בי נכנסה היא לתוך דברי לא עצבות היא זאת אלא התרגשות גוברת, האם אינך מרגיש ניודע, אינך חש זאת עלי, היום מלאו 10 שנים לנסואינו, 10 שנים של שמחה ועצב, 10 שנים של תקוות ואכזבות, האינך מתאר מה גדול אשרי ביום זה.

תחילה לא האמנתי, אך מיד כאילו קפצתי (החז דמרי לזרזם בליתר שאת וכלי אמרתי שמחה. וכשהלפה התרגשותי, החלקתי ברוך את שערוחיה השחורות והארוכות וללא מילים השבתי לה את תשובתי. כך ישבנו דוממים ללא נייע רק עיניה הנוצצות הראו, הזכירו נשכחות.

זרם הלומות זה נפסק, כאשר דני פרוץ מחדר הילדים בריצה ובקול בכייוני בקשני שאבוא לכסותו ולטפד לו את ספורי הרגילים, חבקתיו, הושבתיו על ברכי וספרתי לו הכל אודות שמחתנו, ובהו סיפי לו, בזכרתי שבעוד ימים מספר ימלאו לו 8 שנים "ולכבוד זה, דני" המסכתי - "אספר לך מעשיות קצרות מתקופת הזוהר שלנו, ימים בהם היה הכל מותר והחברים היו עוד נוער".

לחצתי בהתבה את שרקה אלי, דני השעיין ראשו על כתפי ופתחתי בשטף מעין הזכ- רונות: "בהיותי בגילך דני היו לי חיים סוערים אז עוד לא היו בתים ואריפים, ולא היו גנים יפים, הכל היה שומם, המשק היה קטן ולכן התנהגנו כמו חברים, עזרנו לחברים בכל מעשה ידיהם, בעבודה בענפי המשק ובמלאכה. ולא רק פועלים היינו אלא גם היילים לדוגמא, עזרנו אז לנצח את היטלר, כי כתבנו מכתבים לחיילים ועודדנו אותם ובמרנו להם שישרפו ויתלו את היטלר. ולכבוד עזרה זו הועלינו בדרגה ונכנסנו לכתה א'. וכך התחלתי ללמוד וכשסימתי את כתה ב' כמורן, אף לי היו איזונים טובים כשלך. היה כתוב לי בתעודה - טוב-מאד בכלל בלמודים ובעבודה. נכון שהייתי חברמן דני? וכך גדלתי וגדלתי והייתי לנער נחמד גם המורים וגם המטפלות חבבו אותי וחמידו במרו שאני כשרוני, גם אז הצטינתי בלמודים ולא רק בלמודים אלא כריקוד ובמשחק, ובכלל ידעתי אפילו לנגן יפה ולנהוג באוטו, עם מושכות וטושים. נכון אוטו משונה? ובכן דני, עוד לא הספקתי להסתכל סביבי וכבר מצאתי את עצמי בכיתה י' ובכנסתי לחטיבה שלנו ואז בכלל כבר הייתי רמטט חרר רגל המורחות העזות

(המסך)

לרקוד כי כלם היו נורא מוכים. אבל דני! זה סתם שטויות וממילא כבר עיניך נעצמות העיקר ובקיצור, הייתי בחור טוב, רק, קצת שויצור, אבל זה לא חכם, לא הייתי אז אבא ולכן לא הייתי רציני. ודני בשלב הבא בגיל נעורים מסוכן לך, פשוט אתה רק בן 8 וכשתגדל אספר לך הכל הכל. - התבוננתי בדני וראיתי שעייניו כבר נעצמו ובת צחוק של אוסר פרוטה על פיו. בצעדים קלים השכבנוהו על מטתו נשקנו לא על מצחו ופסענו חזרה לביתנו.

לילה שחור ורדום קינח את פנינו, רק יללות החתולים ומסק כנפלי העטלפים רחשו סביבנו, הכל יסן ורדום - הכל מזכיר נשכחות... טרק'ה! שחתי לה. יום הולדתו של דני הזכיר לי דבר הגיגת יום הולדת חזרת, מאורע שהסאיר בי רושם עז עד היום ולא טכח מזכרוני - חג המחזור שלנו לפני 15 שנה - חג סיום למודי והכנסתי לחברות במסק. אומר לך בלי משוא פנים, זה היה דבר בלתי נשכח, כל המסק עטה חג, וזכרו נושאי החג. כל העינים בחנו רק אותנו כאילו הכל נוצר רק בטבילתנו. זוכר אני, איך רתקנו את הקהל ב"קודי" סיר השירים" העליזים (ונדמה לי שהייתי אז אחד הסו-ליסטים) ובפזמונים הנהדרים, וביחוד רחב הלב כשלהצח יד וספר קדמו את פני לקול מחיאות כפיים - טרק'ה איך לתאר זאת, אך הכל עבר חלף, התבוננו ונעשינו אבות ואמהות ועתה צריך להמשיך בהיים, - עוד רבה הדרך לפנינו, עוד רבים המכשולים, עולם החיים הנמיח דבק בנו רק עתה, אך העיקר טרק'ה מאושרים אנחנו ושמחת גדול בנים לא פסחה מאתנו, נאחל לעצמינו שיבה טובה ושנוחה לראות בעוד חריטר שנים חבר חדש רותם עצמו בעול המסק, חבר קבוץ נאמן הממשיך דרכי אבות.

הפניתי מבטי לטרק'ה וחיוך נסוך על פניה - חיוך של אוסר.

נמורד פ.

מאונז:

- 1) השכונה שלנו בלי "הירח". (7) מה המסקל הכללי של בני כחתנו. (9) הוא יערוך. (10) אותם אנו מתחילים בווינות יותר עם כניסתנו לחברות. (12) בקרוב את החופה של אחת מבנות כחתנו. (13) גמר, סיים לצמיתות. (16) שנים מאלה שהובילו בנו תורה הש נהי. (19) אחד מחברי כחתנו הנחמדים הוא מר... (20) הוא לא היה חסר אצלינו בכיתה לעתים קרובות וגרם גם להרבה משברים.

6	5	4	3	2	1
8					7
9	□	□	□	□	□
15	14	13	□	□	12
			18	17	16
				19	
					20

מאונך:

- 1) ...השעה הוא הצבא. (2) שר (3) ברוך הוא שהחינו והגענו לזמן הזה. (4) ... הדב היה אחד הספרים החביבים עלינו בילדותנו. (5) מערב (6) לאור תורה זו התחנכנו בכחה במשך שנות למודנו האחרונות. (7) מגש. (8) חן. (10) אחרי חג המחזור יקבל כל אחד מאתנו את הכנור הזה. (11) גומר. (12) שנות למודי, דובר רק חכמה או בקיצור נעשה... (12) כנור זה חקבל כל בח מאתנו בעתיד הלא-רחוק. (12) ישיגו זאת מהחננוי חמורת כסף. (15) פרץ בבכי (הפור). (17) ... טביב עיניך" (הפור). (18) כלי נגרות.

הוד: /א.י.ר. 10/3/01